

Velika noč je najpomembnejši krščanski praznik. Kristjani na ta dan praznujejo Jezusovo vstajenje od mrtvih. Na veliki petek so Jezusa Kristusa križali, tretji dan po tem, na nedeljo, pa je vstal od mrtvih.

Zakej sploh pokamo za vejko noč? To naj bi simboliziralo pok kamna, ki se odvali od groba.

Če je svečnica zelena, velika noč bo zasnežena.

Teden med cvetno nedeljo in veliko nočjo je veliki teden, ko je vse posvečeno pripravam na velikonočno praznovanje. Prvi trije dnevi so še delavni – v tem času morajo biti obleka, hiša in okolica očiščene. Vsi dnevi velikega tedna, predvsem pa veliki četrtek, veliki petek, velika sobota, velikonočna nedelja in velikonočni ponedeljek, so posebni praznični dnevi, povezani s prigodami o Kristusovi smrti in vstajenju.

V četrtek je bila zadnja večerja – evharistija, v petek zaslišanje Kristusa pred Pilatom, bičanje in obsodba, pot na Kalvarijo in križanje ter smrt. Veliki petek je za katoličane dan žalovanja, ko mora biti mir pri hiši in je zapovedan strogi post. To je tudi edini dan v letu, ko v cerkvi ni maše in orgle utihnejo.

V soboto je Kristus vstal od mrtvih. To je dan blagoslavljanja jedil, krstne vode, kurjenja kresov. Po farnih cerkvah in pri kapelicah k blagoslovu oziroma žegnu prinesejo velikonočna jedila, ki jih gospodinje večinoma pripravijo že dan prej.

Velikonočna nedelja je name-njena proslavljanju Kristusovega vstajenja in je predvsem velik družinski praznik, dan praznične zbranosti, ko ljudje ostajajo doma. Po jutranji maši se vsa družina zbere ob velikonočnem zajtrku – žegnu.

Velikonočni ponedeljek, ko cerkev proslavlja znamenito pot vstalega Kristusa v Emavs, pa je namenjen sprostitvi in zabavi. Včasih, ko so na ta dan ljudje hodili na obiske in izlete, so rekli, da gredo v Emavs.

Velikonočne tradicije se v veliki meri od države do države razlikujejo. Po tradiciji je na veliki petek zapovedan strogi post, na veliko soboto se blagoslovijo (pogovorno žegnajo) jedila, ki se potem zaužijejo za nedeljski zajtrk.

Tudi v Sloveniji imajo določeno simboliko: **Zajci:** zajci naj bi spominjali na pomlad in novo življenje. Zajci so tudi bili priljubljene živali boginje Eastre.

Jajca in piščanci:
so simbol pomladi in velike noči. Naznanjajo novo življenje oziroma rodovitnost.

Veje palm in oljk:
predstavljajo simbole miru.

Kruh:
kos nekvašenega kruha se jé v znak spomina na Jezusovo žrtev.

Vino:
rdeče vino se pije v znak spomina na Jezusovo kri, ki naj bi bila prelita za vse ljudi.

Suho meso:
simbolizira Kristusovo telo

Rdeči pirhi:
so kaplje krvi

Hren:
predstavlja žeblje

Potica
in ostala peciva pa trnjevo krono.

Na velikonočno nedeljo so v Sloveniji v navadi vstajenjske procesije, na čelu katerih nosijo kip vstalega Kristusa.

Velika noč je premakljiv praznik, v odvisnosti od datuma velike noči so tudi datumi nekaterih drugih cerkveni praznikov in tudi pust. Določeno je, da se praznik obhaja prvo nedeljo po prvi spomladanski polni Luni. Tako je lahko velika noč med 22. marcem in 25. aprilom.

Praznik sam ima korenine v judovstvu, pa tudi v starih poganskih navadah, ko so praznovali prihod pomladi. V Sloveniji prazniku rečejo tudi vuzem.

Küpüvlemo kak nori, prlek v povprečji poje 100 kil jajc na leto... V velikonočnem času so naše mize še posebej bogato obložene, kar gre posebej v prid trgovcem, saj občutno zraste povpraševanje po velikonočnih dobrotah, kot so jajca, šunka, potica in hren.

Največji trgovci v času pred velikonočnimi prazniki prodajo več milijonov jajc, občutno večjo prodajo pa ugotavljajo tudi pri drugih velikonočnih živilih.

V Mercatorju prodajo pred velikonočnimi prazniki skupaj 260.000 pirhov, torej že skuhanih in pobarvanih jajc in belih jajc za barvanje. Drugih, navadnih jajc prodajo v tem času dvakrat več, kot je sicer mesečno povprečje. Gre torej za več milijonov jajc.

Šunke in suhomesnatih izdelkov prodajo vsaj 10-krat več, kot je sicer mesečno povprečje. Potice prodajo okoli 38 odstotkov celoletne količine, največ se je proda okrog božiča in novega leta, nekaj več pa tudi v času trgatve in martinovanja. V Mercatorju prodajo največ orehove potice, in sicer 60 odstotkov. Hrena pa v dneh pred veliko nočjo prodajo 27 odstotkov celoletne količine.

V prodajni mreži Tuš predvidevajo, da bodo v velikonočnem času prodali več kot 100 ton prekajenega mesa, več kot 1,8 milijona jajc, več kot 40.000 kosov različnih potic in več kot 30 ton hrenove korenine. Prodaja omenjenih izdelkov je v tem predpraznični in praznični času vsekakor višja kot v preostalih mesecih. Prodajajo tudi že obarvana jajca, katerih delež prodaje med jajci je zelo majhen. Koliko jajc "znesemo" Slovenci?

Po podatkih, objavljenih na straneh Kmetijskega inštituta Slovenije, smo leta 2010 v Sloveniji priredili 357 milijonov jajc. Ob upoštevanju povprečne mase 60 gramov na jajce je domača prireja jajc v letu 2010 znašala 21.400 ton.

V letu 2010 je bila domača poraba jajc 23.100 ton. Poraba jajc za prehrano je bila okoli 10 kilogramov na prebivalca. Po porabi na prebivalca Slovenija, kljub povečanju v zadnjih letih, še vedno zaostaja za povprečjem EU, kjer je okoli 13 kilogramov.